

Kristliku noorte naisühingu

1927 aasta tegevuse

aruanne.

Kristlik noorte naisühingu 1927 aasta tegevust tuleks otse kui jagada kaheks: tegevus vanas korteris, Kohtu t. 12, ja tegevus uutest ruumides Lai t. 5. Esimene poolaasta kihises küll ühingu endiselt elav liikumine, aga kasvamiseks ei olnud ruumi. Esimesest juulist kolis ühing praegustesse ruumidesse Lai t. 5, ja siin avanes võimalus laiendada endiseid töõharusid ja uutena kasvasid juure: tervishoiu osakond, kodukäsitöö ja Cafeteria.

Ühingu tegevust juhatas 16 liikmeline juhatajate kogu, kelle vahel ametid olid jagatud järgmiselt:

Pr. M. Laidoner — juhataja

„ F. Loosberg — „ abi, haridustoimk. juh.

„ E. Ungern — „ „ majandustoimk. juh.

„ M. Grosberg — laekahoidja, rahandustoimk. juh.

Prl. L. Viisel — kirjatoimetaja

Pr. M. Barchov — liikmete toimk. juh.

Prl. A. Herman — tütarl. töö toimk. juh.

Pr. H. Pilar-Pilchau — usulise kasv. toimk. juh.

„ E. Jürgenson — kohakuulamise toimk. juh.

Prl. O. Jürisson — Cafeteria toimk. liige

Pr. I. Bergmann — tervishoiu toimk. liige

„ V. Tofer, rahandustoimk. liige

„ O. Nemirovic-Dancenکو — haridustoimk. liige

„ P. Wrangell — käsitöö toimk. liige

„ F. Sarv — haridustoimk. liige

Prl. T. Desen

Pr. A. Nutov — klubliidu esitaja.

Palgalisi sekretäre oli ametis aasta jooksul

1) Prl. Helene Põld — üldsekretär (poole aja peale)

2) „ Ella Kirschbaum — vanemate klubide sekretär

3) Pr. Vera Korff — üldhariduslise osakonna sekretär

4) Prl. Vassa Barabalova — nooremate vene klubide sekret.

5) „ Marta Sommer — nooremate eesti klubide sekretär
esimesel poolaastal, prl. Gerta Anderson — teisel
poolaastal

6) Prl. Olga Ehkman — kantselei tööd, kirjavahetus, tõlked.

Sügisese töö rohkenemise tõttu võeti veel teenistusse kaks sekretäri:

7) Prl. Gerta Anderson — nooremad eesti klubid, lahkunud prl. M. Sommeri asemele, kes astus uuesti avatava Cafeteria osakonna sekretäriks

8) Prl. Agnes Langell — raamatupidamine ja osalt kantselei tööd.

1926 aasta lõpul palgatud ajutine töötõud — prl.F. Sa-berg — lahkus ametist ärasõidu tõttu.

Ühingul oli tegevliikmeid 1927 a. algul	200
Aasta jooksul lahkunud	24
„ „ uusi juure tulnud	44
1927 a. tegevuse lõpul oli tegevliikmeid	<u>220</u>
Tegevliikmetest oli eestlasi	151
„ „ venelasi	34
„ „ sakslasi	35
Kokku tegevliikmeid	<u>220</u>
Noorliikmeid (G. R.) oli	489
Täiskasv. klubide liikmed	350
Kokku	<u>1059</u>

Vabatahtlikke töötõude oli alaliselt ametis:

Juhatajate kogu	16
Liikmete komitee	16
Usulise kasvatus kom.	10
Rahanduse kom.	11
Majanduse kom.	5
Kohakuulamise kom.	4
Kirjandustoimkond	16
Tervishoiu kom.	8
Klubliit	32
Tütarlaste töö	5
Noorsoo juhid	24
Konverentsi kom.	5
Käsitöö kom.	5
Cafeteria kom.	8
	<u>165</u>

Üldkoosolekuid oli aasta jooksul 3: peakoosolek 17. jaanuaril, osavõtjaid 56 liiget; kevadine aruande koosolek 30. mail, osavõtjaid 52 liiget; eelarve koosolek 7. detsembril, osavõtjaid 46 liiget.

Juhatajate kogu koosolekuid oli 10.

Juhatus koosolekuid oli 12.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU
2

Juhatus ja juhatajate kogu ajasid ühingu jooksvaid asju andes üldiseks tööks juhtnööre ja püüdes leida enam ja enam võimalusi töö laienemiseks ja ühingu sihtide ellu viimiseks. Sekretäride kogu koosolekuid oli aasta jooksul 36 ja üks sekretäride päev. Neil koosolekutel arutati kõiksuguseid töö probleemide tööd paremaks eduks ja ühtlustamiseks, püüti võtta õpetust senini tehtud vigadest, otsida oma töö nõrku külgi ja leida teid nende kõrvaldamiseks kui ka uute ideede ellu viimiseks.

Töö süvendamiseks, sihtide läbiarutamiseks kui ka tehnilise külje täiendamiseks korraldas ühing oma tegelastele selle aasta jooksul kaks ühepäevalist konverentsi. Pühapäeval, 22. mail, peeti Nõmmel, ühingu rahanduse komitee liikme, pr. Kuke lahel kutsel tema korteris komiteetegelaste konverents, millest võttis osa 42 inimest. Konverentsil arutati ühingu töö sihte, rühmatöö põhimõtteid ja tehnikat. Konverentsile järgnes ühine lõunasöök, kus tehti heasüdamlist nalja oma enese tehtud vigade kui ka töös ette tulnud viperuste üle.

Pühapäeval, 25. septembril peeti ära rahanduse konverents ühingu uutes ruumides. Konverentsist võttis osa 40 inimest. Siin käsitati ühingu rahanduse põhimõtteid ja nende elluviimise tehnilist külge.

Oma liikmete vaimliste huvide äratamiseks ja süvendamiseks korraldab ühing iga suvi pikema konverentsi. Möödunud suvel tuli konverents kokku 31. juulist — 7. augustini ühingu suvikodus „Monplaisir'is. Konverents oli ühine Tartu Kristliku noorte naisühinguga, teemiks oli valitud „Kasutult elamise hädasoht“, Matt. 5: 13, mis puudutas väga lähedalt igapäevaseid põlevaid päevaküsimusi ja väärnähtusi. Nagu näha, oli teem tabatud hästi, sest ta on annud palju äratust ja tõuget talvise töös diskussioonide ainete valimiseks kui ka äratanud nii mõnes noores inimeses vastutustunde enese isiku ja kaasinimeste vastu. Osavõtjaid konv. oli 65. Külalisena viibis konverentsil üleilmlisest ühingust Miss M. Scott-Moncrieff Londonist.

Ühingat on külastanud välismailt aasta kestel: üleilmlisest keskühingust Miss E. Moore ja prl. O. Meyendorff, prl. Sophia Zernova ja professor Berdjajev Pariisist, prl. S. Lindquist — Rootsist.

Välismaa konverentsist võtsid osa: prl. M. Sommer — Saksamaal Dasselis, prl. I. Grabi — Soomes ja prl. V. Barabalo — Pariisist.

8. septembril avas ühing oma tegevuse uutes ruumides. Ruumide õnnistamist toimetasid praost A. Kapp, pastor E. Walter ja mitropoliit Aleksander. Tervitusi, häid soove ja edu ütlesid piiskop I. Kukk, riigikoolide direktor härra Ollik, linnanõunik härra Jürgens, K. N. N. Ü. Lätist ja Tartust ja meie õde- ja vendühingud.

Aasta kestva jagunes töö järgmistesse toimkondadesse:

1. Usuline kasvatus — juhataja pr. H. Pilar.

Komiteel oli aasta jooksul 10 koosolekut, millest osavõtt elav, ka komitee nooremad liikmed käisid koosolekutel võrdlemisi õige täpselt.

I. Komitee tegevus:

- 1) Arutati läbi piibli teemid klubide tarvis selleks valitud praktiliste piiblisalmide najal.
- 2) Valiti laulud konverentsi lauliku lisa tarvis.
- 3) Töötati välja ühingu motto — „Siht ja alus“ — üle diskussiooni kava edasiandmiseks klubidele.
- 4) Korraldati programm järgmistel koosviibimistel:
  30. mail — uute liikmete vastuvõtmise aktus
  18. novembril — K. N. N. Ü. ja N. M. K. Ü. ühine palvekoosolek
  22. detsembril — liikmete koosviibimine jõulu-puuga.
- 5) Korraldati kõnetunnid, kus vaheldamisi 4 kom. liiget valvekorrall olid.

Kahjuks olid kõnetunnid veel vähe tuntud, selle tagajärjel neist osavõtt vähene.
- 6) Piiblitunnid:
  - a) prl. Andersoni juhatusel „Piibli naiste“ üle
  - b) Mr. Sloan'i juhatusel Inglise keeles sekretäridele 1 tund.

II. Komitee kavatses korraldada:

- 1) „Retreat“ — koosoleku päev väljaspool linna komitee liikmetele ja sekretäridele.
- 2) Piiblitunnid diskussiooniga sekretäridele ja osa võtta soovijatele komitee liikmetele 1 kord kuus üleilmilise keskkomitee poolt väljatöötatud kava järele: „Noorsugu teel Jeesuse poole“.
- 3) Vaiksed palvekoosviibimised ühingus 1 õhtu kuus, millest iga klubi omal klubipäeval 1 kord aastas osa saab võtta.

III. Komitee palub kõiki liikmeid temale rohkem usaldust üles näidata, tema juure tulla küsimustega ja teadetega ja selleks lahkelt kasutada **komitee kõnetunde**, et kasvatada sooja ühtekuuluvuse tunnet.

2. Liikmete komitee — juh. pr. M. Barchova.

Liikmete komiteel oli aasta jooksul 9 koosolekut. Liikmete koosviibimisõhtuid korraldati aastas 6. Osavõtt nii komitee koosolekutest kui koosviibimistest oli märksa parem, kui eelmisel aastal. Komitee töökavas oli:

- 1) liikmete koosviibimisõhtute korraldamine
- 2) töötamine liikmete hulgas korjanduse hääks

- 3) osavõtt suvikonverentsi kava väljatöötamisest
- 4) selgituskõned ühingu ja liikmete üle mitmesugustes ühingu rühmades ja komitee uuele koosseisule
- 5) kõnetundide korraldamine l. k. liikmete poolt selleks, et kõiki ühingust huvitatuid lähemalt tutvustada ühingu tegevusega ja sihtidega.

Koosviibimisõhtute siht oli valgustada liikmetele kõiki ühingu tegevuse külgi. Esimene oli pühendatud ühingu rahanduse küsimusele, teine — suvikonverentsile, kolmas — noorte osakonna — G. R. — tööle, neljas kutsus kokku liikmed uutes ruumides ja tutvustas neid töö kasvamisega ja sellega ühenduses olevate raskustega, viies oli palvekoosviibimine palvena-dala puhul ja kuues liikmete jõulupuu.

Liikmete komitee kõnetund on igal esmaspäeval kella 7—8 õ. Kõnetunnil tutvustatakse ühingu tegevliikmeks astuda soovijaid sellekohaste tingimistega. võetakse vastu sooviavaldusi jne. Juhatajate kogu otsuse põhjal on nüüd iga liikmeks astuja sooviavaldusel tarvilik kahe soovitaja liikme allkiri ja sooviavaldused vaadatakse läbi liikmete komitees enne vastuvõtmist juhatajate kogu poolt.

Liikmete vastuvõtmise aktusel mai kuus võeti pidulikult vastu ühingu tegevliikmete hulka 44 uut liiget.

3. Tütarlaste töö komitee—juhataja prl. A. Herman.

Tütarlaste töö komitee pidas aasta kestel 11 koosolekut, kus arutati noorte kasvatusmetoode kui ka klubitöö tehnilist külge. Eesti juhtide koosolekuid oli -- 22, vene juhtide — 20.

1927 aastal töötas noorte osakonnas 19 eesti klubi 317 liikmega, üks saksa klubi 8 liikm. ja 9 vene klubi 144 liikmega, 1 Girl Guidide rühm 20 liikmega — kokku 30 rühma 489 lk. Nendest koosnes 17 rühma keskkooliõpilastest, 6 algk. — õpilastest ja 7 segarühma — kesk- ja algkoolist, osalt ka juba väljaspool kooli tegevuses tütarlapsed. Sügisesel poolaastal astus üle „üleminevateks klubideks“ 3 eesti ja 1 vene klubi. Sügise tööpoolaasta algusega on noorte töö jõudsalt laienenud ja liikmete arv märksa kasvanud, nimelt 100 lapse võrra, mis tingitud lahedamatst ruumidest, kus võimalik enam lapsi vastu võtta. Töö on ka sisemiselt intensiivsemaks muutunud juhtide arvu suurenemisega. Nii töötab praegu eesti ja saksa klubides 18 vabatahtlikku tööjõudu, vene klubides 6.

Noorte töö kava.

Mis töökavasse puutub, siis on peale harilikku töökoosolekute, seaduste läbivõtmise, konverentsi aruannete ja aastapäevade pühitsemise meie G. R. rõhku pannud usuliste küsimuste käsitamise peale, mis iseäranis nähtavale tulnud palvena-dala jooksul — „Kristus isikuna“, „Usk ja palve“, „Olla aland-

lik Jumala ees". Ka on märgata kaldumist filosoferimisesse otsustades ainete järele: Kas on õnn, et elan ilmas? — Armastuse tähtsus. — Noor olla — on kevadet rinna sees kanda. — Peale selle on käsitatud elukommetesse puutuvaid küsimusi. Kaks rühma on ingliskeele praktilise tarvitamise oma erisihiks teinud. — Käsitöö alal on G. R. agaralt osa võtnud jõululaada ettevalmistustöödest. Ka on sel aastal endiste aastate eeskul 21 vaesele jõulurõõmu valmistatud. Kehakasvatuse ja kultuuri alal on sisse seatud G. R. kaks korda nädalas erilised mängu õppetunnid väikese tasu eest, kuna iga päev üks tund kella 4—5 on määratud kõigile lastele ühiseks mängutunniks.

Vene noorte klubid olid läinud aasta esimesel poolaastal omavahelised ja klubidevahelised võistlused toime pannud järgmiste küsimuste üle: a) Koosolekutest järjekindel osavõtmine ja uute liikmete juuretoomine, b) kavade sisukus ja nendest tekkinud mõtete läbiviimine elus, c) Teatud seaduste läbiviimine klubi kui terviku poolt. d) Kõigi klubiliikmete koosja kaastöö kava läbiviimises. e) Klubi kui tervik ja tema üksikute liikmete tööintensiivsus.

Ühised ettevõtted.

Suurematest ühistest ettevõtetest oleks nimetada:

- I. Palvenädala puhul ühingu ruumides peetud jumalateenistus naisteoloogi prl. Arike kõnega, mis sai noorte poolt sooja osavõtu osaliseks.
- II. Suvine kahepäevane konverents Jäneda põllutöökoolis 11. ja 12. juunil. Läbirääkimised peeti teemi üle: „Meie nüüdisaja noorsoo tähtsamad ülesanded“. Osa võttis 40 õpilast.
- III. Vene G. R. 2-näd. suvilaager 20 lapse jaoks Vana-Vändra ligidal.
- IV. Aiatöö, millest osa võttis 71 aednikku.
- V. Sügisel peetud vanemate G. R. pidu.

Juhtide edasiharimiseks ja ettevalmistamiseks

- 1) võimaldati mõnele neist osavõtt üleilmlise komitee poolt Lätis korraldatud 3-nädalasest sekretäride koolist.
- 2) Korraldati läinud sügisel kahepäevased läbirääkimised prl. Meyendorffi juhatusel aine üle „Mis tähendab olla juht“?
- 3) Vene juhtidele korraldati väljastpoolt (Pariisist) sissesõitnud ettekandjate juhatusel kursus, millest osa võttis 12 isikut. Ettekanded peeti küsimuste üle: I. Nüüdisaja kasvatuse meetodid. II. Arengaastais tütarlapse hingeelu. III. Rühmatöö. IV. Kreeka-Õigeusu usuliste küsimuste meetodika.
- 4) Ameerika kehakasvatuse instruktori Miss. E. Gatesi juhatusel korraldati 6 näd. võimluskursus á 2 tundi nädalas.

Peale selle võimaldati kõigile juhtidele osavõtt sotsiaal-
küsimuste üle ühingu peetud avalikkudest loengutest.

„Ülemineku klubid“.

Lõpuks oleks nimetada suhete loomist G. R. ja täiskasva-
nute klubide vahel. Et võimaldada vanematele G. R. tutvune-
mist vanemate klubide tööga ja kergemat kohanemist, kui nad
vanematesse klubidesse üle minna tahavad, on moodustatud
rühmadest, kelle liikmed Iõpuklassi on jõudnud ehk 17 aastat
vanaks saanud, n. n. „Ülemineku klubid“. Viimased annavad
oma töökava vanemate klubide klubiliidule tutvunemiseks sisse
ja töötavad siis iseseisvalt selle läbiviimise kallal, kuna juht
ainult nõuandjana tööd jälgib.

4. Vanemad klubid.

1. jaanuaril 1928 a. on ühingul 16 täiskasvanute klubi 350
liikmega: 9 eesti klubi, 1 saksa klubi, 1 vene klubi, 3 inglise
keele kõnelemisklubi, 1 prantsuskeele kõnelemisklubi, ja nais-
koori lauljad.*) Sügise algul võttis klubliit vastu „Ülemineku
klubiks“ 3 Girl Reserve klubi. Ülemineku klubid võtavad osa
kahe esitaja kaudu vanemate klubide klubiliidu koosolekutest
ja tööst, alludes ka viimasele. Ülemineku aja lõpul tutvusta-
vad üleminevad klubid klubliitu oma töö tulemusega ja nad
võetakse klubiliidu poolt vastu vanemate klubide hulka. Üle-
mineku ajal ei kuulu mainitud klubid enam G. R. osakonda.

Sügisel uutes Ühingu ruumes on klubidesse astujate tung
suur. Ei asutata uusi klubisid, vaid uued liikmed astuvad klu-
bidesse huvidele vastavalt. Uute klubide asutamist ei leita
võimalikuks ka sel põhjusel, et töö mitte liiga laiaks ei paisuks.

Klubide tegevus: Klubide tegevusaeg oli 10. jaanuarist
31. maini ja 19. septembrist 21. detsembrini. Klubide töökava
seati kokku iga poolaasta peale eraldi. I poolaasta kava ras-
kuspunktiks oji tervishoiutöö klubides. P. Am. Üh. tervishoiu
instruktori Miss Edith Gatesi mõttel korraldati tervisnädal, mille
jooksul peeti kõnesid ja läbirääkimisi täiskasvanute klubides
praegusaja naise tervisprobleemide üle. Tervisnädala jooksul

*) Neist on naisametnikke	174
ärteenijaid	27
perenaisi	35
töökodades	17
üliõpilasi	4
ilma ametita	58
mitmesugusel muul alal	35

350

Rahvuse poolest on 278 eestlast, 39 venelast, 33 sakslast.

oli igapäev erstline läbivaatus klubide liikmetele, mille siht oli rohkem haiguste ärahoidmine, kui lihtne haiguste konstateerimine. Klubide liikmetele jaotati välja tervishoiu kaardid, 12 elementaarsema, kuid hädavarviliku terviseadusega. Kaarte täideti kuu aja jooksul. Tervisnädal lõppes edukalt lõpuõhtuga.

Et klubide töökavas ettenähtud rekreatsiooni edustada, korraldas Miss Gates iga klubi poolt valitud n. n. „tervisinstruktoritele“ 15 tunnilise kursuse mängude ja rahvatantsude juhtimiseks.

Kevadkuudel oldi klubides tegev ettevalmistusega suvikonverentsile ja ankeetlehtede arutustega. Suvikonverentsist võtsid osa 24 klubiesitajat. Sügispoolaastal korraldati pea kõigis klubides konverentsi teemi harutlust „Kasutult elamise hädaoht“, samuti konverentsil peetud diskussioon „Mis on palve“.

Palju diskuteeriti klubides praegusaja naise kodu ja perekonna vahekordi kui ka ta osavõttu avalikelu tegevusest. Korraldati üldloeng „Naise õigusline seisukord Eestis ja välja-vaated selle parandamiseks“.

Novembri kuul korraldati klubides Üleilml. Palve ja Sõprusnädala puhul loenguid ja diskussioone, mis Kristuse isiku selgitamiseks mõeldud olid, näit. „Kristus inimesena“ ja t. Peale selle korraldati mitmele teemile usulise iseloomuga diskussioone, nagu „Piibli naised“ „Naine kristlane kui kodanik ja emakasvataja“.

Sügisel võtsid kõik klubid hoogsalt osa Ühingu basaari ettevalmistustöödest, korraldades käsitööõhtuid mitmel alal.

Klubliit, kui klubidetöö juhtiv organ, tuli kokku iga kuu viimasel neljapäeval. Üldse oli 8 koosolekut. Kevadpoolaastal oli K. L. juhatajaks prl. E. Reich. Novembrikuul valiti uueks K. L. juhiks pr. A. Nutov.

Klubide töö edukuse tõstmiseks korraldati klubide presidentidele lühikene kursus rühmatöö põhimõtete üle.

Kontakti pidamiseks klubide ja terve ühingu-töö vahel oli igast klubist esitajad: liikmete kom., usulisekasvatuse kom., kirjandustoimkonnas. Klubliidust on 1 esitaja majakomitees ja 5 esitajat rahaasjanduse komitees. Rekreatsiooni juhtimiseks klubides on igast klubist tervisinstruktor. Tervisinstruktorite kogu käib koos 1 kord kuus.

Klubide tehnilise asjaajamise kontrollimiseks ja ta väärtuse tõstmiseks käis Klubliidust valitud 3 liikmeline toimkond vahetevahel klubides. Tema töö tagajärgedega jäi Klubliit täiesti rahule.

Klubliit korraldas veebruaris peo konverentsi fondi saamiseks, mis kõigiti õnnestus ning novembris teise üldpeo Ühingu eelarves ettenähtud 20.000.— tasuks täiskasvanute klubidelt.

Klubidel oli võimalik 2—3 klubi koos perekonnaõhtuid korraldada. Sarnaseid õhtuid oli aasta jooksul 4.

Klubliit korraldas kevadel klubitöö lõpuõhtu ja oktoobris klubitöö avamisõhtu.

Klubide koostööst N. M. K. Ü.-ga oleks nimetada täiskasvanud klubide liikmete osavõtt segakoorist, mis sügisel likvideeriti. K. N. N. U. ja N. M. K. Ü. ingliskeele klubid korraldasid vastastikku konversatsiooni õhtud.

Klubliit saatis Kanaadasse Toronto K. N. N. Ü.-le möödunud aastal sealt saadetud kingi, ülesvõtteaparaadi, eest vastukingiks eesti rahvuslise mustriga väikse vaiba ja sohvapadjakatte.

Suvikodusse puhkusele sõitsid 9 täiskasvanud klubi liiget.

Aiaaamal töötasid 25 täiskasvanut klubi liiget.

5. Üldharidusline komitee — juh. pr. E. Loosberg.

Üldhariduslisel komiteel oli aasta jooksul 7 koosolekut kus arutati osakonna töö põhimõttelisi ja tehnilisi küsimusi.

Ühingu avaramad ruumid andsid üldhariduslisele osakonnale võimaluse seada majapidamise ja keedu kursused laiemale alusele. Nüüd võivad endise 10 õpilase asemel kahes valges ruumis 20—25 õpilast vabalt töötada. Siin antakse peale praktilise keetmise ka näpunäiteid toitusõpetuse, lauakatmise ja söökide järjekorra kokkuseadmise kohta.

Teised lühiajalised kursused töötavad edasi ilma suuremate muudatusteta. Osavõtt keeltekursustest on vähemaks jäänud, samuti käsitöökursustest. Selle asemel on kasvanud nõudmine masinkirja ja kiirkirja kursuste järele. Härra päevapiltnik Akeli juhatusel korraldati sügisel üks kursus asjaarmastajatele — päevapildistajatele.

Meie lasteaed töötab juba teist aastat ja näha on tema kasvamist. Laste arv on tõusnud 25 pealt 40 peale. Eelmisel talvel lasteaias käinud lastest astusid sügisel kooli 7.

1927 aasta kevadel lõpetasid lastekasvatajate aastase kursuse 18 õpilast. Nendest töötasid 6 suvel linna mängumurudel. Sügisel avati uus kursus ilma haridusministeeriumi toetuseta ja kõrgendatud õppemaksuga, mille tagajärjel aga osavõtt aastasestl kursusest võrdlemisi väike, seda suurem aga osavõtt lühiajalistest kasvatusteooria kursustest.

Ka sel aastal töötati suvel hoolega linnavalitsuse poolt kasutada antud maatükil, mitte üksi lapsed, vaid ka 25 ühingu täiskasvanute klubide liiget. Peale 70 maatükikese Politseiaias rentis üldharidusline komitee veel tüki maad Paldiski maantee ääres. Seda ümbertöötamata heinamaa tükki aiamaaks teha ei olnud kerge töö, aga meie noored aednikud said sellega siiski valmis, nagu meile näitasid nende aiasaaduste väljapanekud sügisel.

Üldhariduslise osakonna uus tööala on a) Lastekino ja b) loengud.

Lastekino, õigemini õpilaste kino seati selleks sisse et lastele puhtas, hästi tuulutatud ruumis anda võimalust näha,

haid õpetlikke ja lõbusaid pilte. Üldhariduslise komitee poolt määratud komisjon valib iga nädalase programmi.

Suure saali omandamisega avanes meil võimalus avalikke loenguid korraldada. Aruande aasta sügisel korraldati loengute seeria sotsiaalprobleemide üle. Loengute teemid olid: Vangide hoolekanne, Laste hoolekanne, Alkoholi vastu võitlemine, Kõlblusküsimused, Emade ülesanded ja Töölisküsimus. Lektoriteks olid meie seltskonnas ja avalikus elus tuntud ja lugupeetud tegelased.

Ruumide vahetamisest saadik on meie kirjanduslisest õpperingist osavõtt palju elavam. 16 lugemisõhtu jooksul võeti läbi 21 kirjanduslist teost ja luuletusi. Õpperingil oli veel 2 loengut kirjandusliste voolude üle teatud ajajärkudel, ja 1 laulude õhtu. Õppering loeb ja töötab saksa keeles.

Statistilised andmed:

Osavõtt lühiajalistest kursustest:

Keeled:	Kursuste arv	Osavõtjate arv
Inglise keel	9	91
Saksa keel	3	25
Kiirkiri	—	11
Masinkiri	—	10
Juurelõikus-õmblustöö	3	19
Kübartöö	2	23
Keetmine	2	38
Päevapildistamine	1	15
Fröbelkursus	1	11
Tikandus	1	6
	22	249
Lastekasvatajate kursused	2	24
Lasteaed	2 poolaastat	54
Loengud: aiatöö üle	2	110
tervishoiu nädalal	3	350
Sotsiaalprobleemid	6	338
Õppering: lugemisõhtud	16	210
Aiatöö —	96 osavõtjat.	
Õpetajate, vanemate ja üldharid. kom. koosolekuid	—	20.

Pidustused ja tähtsamad juhtumused.

Lastekasvatajatele vormiriiete andmine

Lastekasvatajatele tunnistuste väljaandmine

Lastekasvatajatele pidulik lõuna peale lõpueksame.

Aiasaaduste väljapanek ühingu

Aiatöö auhindade jagamine

Lasteaia jõulupuu.

Sügisest saadik tegutseb iseseisvana ühingu kehakasvatuse osakond. Selle töö aruandes on ka esimesel poolaastal üldharid. osakonna juhatuse all tehtud töö kohta andmed leida.

6. Kirjandustoimkond — juh. prl. Ilse Grabi.

1. jaanuarist 1927 a. 1. jaanuarini 1928 a. oli 7 kirjandustoimkonna koosolekut. Kirjandustoimkonna juhatajaks I poolaastal oli pr. L. Larsen ja II poolaastal prl. Ilse Grabi.

Kirjandustoimkonnal olid kolmesugused ülesanded;

1. raamatukogu
2. ühingu ajakirja „Meie mõtted“ väljaandmine ja
3. kirjandusõhtud.

1. Raamatukogus on ühingu liikmetele tarvitamiseks 1180 raamatut. On palju ingliskeele raamatute dublikaate ning erikogu juhtidele. Üldse on ühingul raamatuid ligi 2000 eksemplaari. Aasta jooksul on juurde tulnud 234 raamatut. Annetatud 181 eks. ja ostetud 53. Lasteraamatuid ostetud 3000 marga eest, teisi 1775 margale. 21 köidet poogitud 1250 mk. eest. Raamatute väljaandmise võttis oma peale sügispoolaastal preili Ilse Grabi. Raamatuid anti välja 4 korda nädalas.

Lugejaid oli 596, neist 378 Girl Reservi ja 218 täiskasvanut. Aasta jooksul on loetud ja vahetatud raamatuid 1408 korda. Raamatukogust võeti suvikodusse lugemiseks 130 raamatut.

2. Ühingu ajakirja „Meie Mõtted“ ilmus aasta jooksul 7 korda. Üksiknumber maksis 25 mk. Ajakirja müügihind tasub ära materjaali ja trüki.

Telliti järgmisi ajakirje: Looming, Eesti Kirik, Noorte Punane Rist, Naiste Hääl, gratis saadeti Eesti Naine; saksa-keelne ajakiri Jugendweg ja venekeelne Vestnik Studentsestva, illustreeritud ajakiri Segodnja.

Saksamaalt saadeti gratis Velhagen & Klasing ja Westermanni ajakirjad 1924 ja 1925 aastakäigud. Inglismaalt ja Ameerikast saadeti tasuta ingliskeelseid ajakirje.

3. Möödunud aastal korraldas kirjandustoimkond 3 õhtut: „Isamaaline õhtu“ 24. veebruaril ja proua E. Susi referaadiid „Kuidas lugeda raamatuid, et nende lugemisest kasu saaks“ ja „Emade tüüpe eesti kirjanduses“ — üleilnilisel emadenädalal.

7. Kohakuulamise komitee — juh. pr. Jürgenson.

1. jaanuaril 1927 a. seisis nimekirjas 18 kohasoovijat 1927 a. jooksul registreerisid end 35, kokku oli kohasoovijaid 53 isikut ühingu liikmeid (peale nende oli üles antud võõraste nimekirjas 20 kohaotsijat).

Ühingu kaudu said kohaotsijad teenistust 16 juhusel, ise leidsid tööd ja lahkusid nimekirjast 24. 1. jaanuaril 1928 a. seisis nimekirjas 13 kohasoovijat.

Kohapakkumisi oli aasta jooksul 90, neist kontori ja kirjatööde peale 6, laste juure 65, teenijaks ja perenaise abiks 13, ärisse 2 ja koduõmblejaks 3. Pakutavatel kohtadel olid enamalt jaolt tingimised õige rasked, sellepärast oli kohasaajate arv võrdlemisi väike.

Kohaotsijate soovitamiseks kuulutati ajalehtedes, mille peale ühes posti kuludega välja anti 30 krooni.

Püüdes rahuldada kohapakkujaid ka sel juhusel, kui meit kohaotsijate nimekirjas ei leidunud kedagi sobivat isikut pakutava koha peale — pöörasime paaril juhusel saksa naiseltsi kohakuulamise kontori poole, paludes meile soovitada inimest oma nimekirjast. Komitee näeb selles ka edaspidi võimalust koostööks teiste organisatsioonidega.

8. Majanduskomitee — juh. pr. Ungern-Sternberg.

Majanduskoosolekuid oli aasta jooksul 12. Komitee ülesanne on valvata maja korrashoiu järele, muretseda parandustööde eest ja uute asjade juurdemuretsmise eest. Kolimine uutesse ruumidesse tõi majanduskomiteele õige palju tööd ja ühingu eelarvele palju ettenägemata kulusid, mille kogusumma oli umbes 679,02 krooni. (Neist kuludest sai kaetud sellekohasest olevast usaldussummast 227,20 kr., ettenägemata kuludest kaeti 451,82 kr.). Tuli muretseda uut sisseseadet ja teha mõned tarvisminevad muudatused, et kohandada ruume nende tarvitamise otstarvele. Ka tuleb siin tänuga meeletuletada mõnda klubi ja Ev. Naisseltsi, kes lahkelt kaasa aitasid maja kaunistamiseks.

9. Tervishoiu ja kehasvatuse osakond.

Sügisese ruumide avaruse tõttu algas jälle oma tööd juba täieliselt unele suikunud tervishoiu osakond. Osakonna tööd juhtis Ameerika ühingu poolt meile lahkelt selleks otstarbeks siia komandeeritud võimlusinstruktor, Miss E. Gates. Töö eesotsas seisab komitee, kes koosneb tütarlaste võimlemise eriteadlastest. Osakonna töö, mis enne sündis siin ja seal, koondati kõik ühingu ruumesse. Suur ja avar ühingu saal on peaaegu ainult võimlemiseks.

Endisele 9 rühmale (puhketunnid, saledusvõimlemine) tulid veel juure järgmised rühmad:

1 paremate võimlejate rühm prl. Hindbergi juhatusel	22 osav.
1 rütmika rühm pr. Krupskaja juhatusel	34 "
3 mängu rühma täiskasvanuile ja lastele	43 "

Seega kasvas võimlejate arv 108 pealt 209 peale.

Enne jõulu korraldati võimlusedemonstratsioon kursuste propageerimiseks.

10. Käsitöö osakond.

Käsitöö komitee algas oma tegevust märtsis. Ta tegi oma eriülesandeks aidata, arendada Eesti rahvuslist kudumistööd ja muretseda oma liikmetele tööd, püüdes leida välisturgu. Koosolekuid oli aasta jooksul 16. Neil koosolekuil arutati töö andmise tingimisi ja põhimõtteid.

Osakond töötas peaaesjalikult välistellimistele, täitis aga ka kodumaa nõudeid, kuigi vähemal määral.

Kindaid lasti kududa üldse	240 paari
Osteti	44 „

Kokku 284 paari.

187 paari sellest saadeti Ameerikasse, kuna ülejäänud osa sisemaa tarbete rahuldamiseks jäi. — Kudujaid oli 22.

Peale kinnaste valmistati veel Ameerika jaoks: 1 poisi ülikond, 2 shalli; kodumaa jaoks 1 sweater, shall ja müts.

Kulusid oli mainitud osakonnaga ühenduses:

Materjaali ostmiseks . . .	Kr. 345,50
Töötasu	„ 508,32
Juure ostetud kindad . . .	„ 317,15

Kokku Kr. 1070,97

Tulud:

Ameerikast saadud sinna saadetud kauba eest	
\$ 150 à kurs 3,73	Kr. 559,50
Kodumaal müüdud kindaid	„ 133,50
	Kr. 692,00
Saada Ameerikast \$ 113 à kurs 3,72	„ 420,36
	Kr. 1113,36
Ladus valmistööd	„ 237,70
Lõnga	„ 51,10
	Kokku Kr. 1402,16
	Mahaarvata kulud „ 1070,97
	<u>Ülejääk Kr. 331,19</u>

11. Cafeteria.

Ruumide muutmise tõttu sai ühing teostada oma ammu kavatsatud idee, nimelt avada Ameerika süsteemilise, puhta ja koduse söögisaali, Cafeteria, mille järele tundus suur puudus, iseäranis ühingu liikmete hulgas. Üleilmne keskühing ei keeldunud ka siin oma abi ja saatis oma eriteadlase sellel

alal, Miss E. Moore, kes viibis Tallinnas augusti kuu lõpul ühe nädala ja andis väikese ülevaate ühingu juhatajate kogule sarnase asutuse põhimõtetest kui ka seadis kokku tarvisminevate asjade ja sisseseade nimekirja. Cafeteria juhtimise võttis oma peale ühingu sekretär, prl. Marta Sommer. Cafeteria sisseseade läks maksma:

1) Soelaud, lett, lauad, j. n. e.	Kr. 1700,15
2) Söögi ja kööginõud	„ 500,88
3) Pesu	„ 187,86
4) Noad ja kahvlid	„ 400,00

Kokku Kr. 2788,89

Sisseseade ei ole kaugeltki veel täielik, aga ühingu loodab seda vähehaaval täiendada. Esimese kuu jooksul anti keskmiselt välja igapäev 71 lõunat, mille keskmine hind 62 senti. Sellest on näha, et tarvidus sarnase asutuse järele on õige suur.

12. Laulukoor.

Septembri kuust saadik tegutseb ühingu juures ka naiskoor härra prof. Topmani juhutusel, milles 35 lauljat.

13. Rahaasjanduse komitee — juh. pr. Grosberg.

Ühingu rahaasjanduse komitee algas tegevusaastat 1. jaanuaril 1927 järgmise eelarvega:

T u l u d.

Valitsemine	Mk. 1.442.000.—
Haridusosakond	„ 580.200.—
Klubiosakond	„ 20.000.—

Kokku Mk. 2.042.200.—

K u l u d.

Valitsemine	Mk. 690.800.—
Haridusosakond	„ 732.000.—
Klubiosakond	„ 619.400.—

Kokku Mk. 2 042.200.—

Eelarve oli kokku seatud umbes eelmise aasta tegevuse piirides. Tema tuludes oli arvestatud peale kindla Ameerika toetuse Mk. 562.000.— veel loodetava toetusega Tallinna seltskonnalt Mk. 800 000.— ja valitsuselt ühes haridusministeeriumiga Mk. 130.000.— Korjandus ei täitnud lootusi täielikult, tuli korraldada aasta jooksul 2 five o'clocki ja jõulubasaar, millest puhastulu ühes korjandustega ja annetustega

saadi Mk. 747.932.— ja valitsuselt ühes ministeeriumiga Mk. 60.000.— Sellest tekkinud raskusi suurendas teatud määral majakulude tõus uue korteri tõttu ja uue sekretäri palkamine töö laienemise läbi. Cafeteria asutamine ja sissead nõudis iga vaba summa peale usaldussummade, mis tema asutamiseks laenati. Selle tõttu tuli sügisel 1927 hoopis uus eelarve kokku seada viimse 4 kuu jaoks ja jõudu pingutada selle täitmiseks.

Faistab, et ühing raskest seisukorrast enam-vähem tervelt on välja tulnud, ja ta uuele aastale võib julgelt vastu astuda. Selleks annab lootusi 1927 a. rahaline aruanne, mis paiguti suurenenud kulude kõrval näitab mitmel alal kokkuhoidmist, eriti valitsemises. Pealegi jättis Tallinna-Tartu ühistöö komitee sissenõudmata temale määratud Mk. 40.000.— ja lootus tulusid täiendada saali väljaüürimisega ei ole ühingat petnud.

Kokkuvõetult pakub 1927 a. aruanne järgmise pildi:

Tulud.

Valitsemine	Mk. 1.403 711.—
Haridusosakond	" 652.128.—
Klubiosakond	" 16.887.—
Tervishoiu osakond	" 105.696.—
Kafeteria	" 223.356.—
Kokku	<u>Mk. 2.401.778.—</u>

Kulud.

Valitsemine	Mk. 623.091.—
Haridusosakond	" 806 003.—
Klubiosakond	" 622.671.—
Tervishoiu osakond	" 96 895.—
Kafeteria	" 326.471.—
Kokku	<u>Mk. 2.475.131.—</u>

Puudujääk on seega Mk. 73.353.—, mis kattub Kafeteria poolt uuel aastal loodetavasti tagasimakstavate laenudega.

Rahanduskomitee on koos käinud aasta jooksul 15 korda. Tegelikult on ta töö hoopis suurem olnud, sest rahakorjandus I poolaastal, rahakorjanduse ettevalmistus II poolaastal, five o'clockid ja basaar on nõudnud palju erilisi koosolekuid ühingust, kui ka väljastpoolt kutsutud jõududega.

14. Tallinna - Tartu K. N. N. Ü. ühistöö tegevus.

Tallinna ja Tartu K. N. N. Ü. tegevuses on mitu ala, mida ühiselt soodsamini võiks korraldada. Selleks asutati 7 liikmeline Ühistöö Nõukogu, kellest 4 liiget on Tallinna ühingust ja 3 liiget Tartust. Tallinna liikmed on prl. A. Herman, pr. L. Larsen, pr. V. Korff ja prl. E. Kirschbaum; Tartust — pr. E. Hünerson, pr. Rammal ja pr. Dunajeva.

Koosolekuid-konverentse oli aasta jooksul 5, kordamisi Tallinnas ja Tartus.

Ühistöö nõukogu korraldab: 1. suvikodu, 2. suvikonverentse, 3. G. R. konverentse, 4. kasvatuskoole, 5. tõlkeid. Iga ala korraldamiseks organiseerib ta komitee, kuhu koopteerib liikmeid väljaspoolt. Ühistöö saab oma töö korraldamiseks kumbagilt ühingult 20,0 nende aastast eelarve summast, siis trükitud materjalide müügist ja Ameerika ühingute toetussummast, mida antakse eriti ühingute tegevuse juhtide kasvatuseks. 1927 a. eelarve oli Mk. 295.407.—

1) 1927 a. suvel korraldas ühistöö suvikodu neljandat aastat Virurannas, Monplaisir'is 19. juunist kuni 25. augustini. Tartu ühingust koopteeriti suvikodu korraldamiseks komisjon. Suvikodusse võisid puhkusele sõita tütarlapsed 12 a. peale ja täiskasvanud, ühingu tegelased kui ka võõrad. Suvikodu korralduse põhimõtteks oli kosutavat puhkust võimaldada suvikodulastele, suvikodu sisemine elu oli rajatud isetegevuse ja noorte kasvatuse põhimõttele. Suvikodu juhatajaks oli Tallinnast prl. E. Kirschbaum, kuna majaemaks oli prl. E. Karafin, Tartust. Üldse oli suvikodus osavõtjaid 78. Tallinnlastest oli 30 täiskasvanut ja 18 tütarlast. Teised olid Tartust, Rakverest ja Valgast.

2) Ühistöö kaasabil võtsid mõlemate ühingute liikmed osa K. N. N. Ü. Üleilmlise komitee poolt Lätis korraldatud 3 nädalisest (1. aug — 21. aug.) ühingute tegelaste kasvatuskursusest. Kursus oli korraldatud Põhjamaade ühingute tegelastele. Osa võtsid 10 rahvuse esitajad. Tallinna ühingust võtsid osa 6 inimest. Kasvatuskooli kava sisaldas piibliharutlusi, diskussioone hingeteadusest, rühmatöö üle ja teisi küsimusi K. N. N. Ü. tööst. Kursus lõppes edukalt eksamitega.

3) Ühistöö poolt saadeti kumbagist ühingust 1 G. R. sekretär — Tallinnast prl. M. Sommer ja Tartust prl. M. Ehrenvert — Saksamaale, Dasselisse Üleilmlisele Kooliealiste noorte juhtide konverentsile, mida korraldasid Üleilmline K. N. N. Ü., N. M. K. Ü. ja Üleilmline Kristl. Üliõpil. Födertsioon.

4) Tõlgiti ja kirjastati 5 laulu juurde 1926 a. kirjastatud konverentsi lauluraamatule. H. Em. Fosdicki ingliskeelne raamat „Teiste teenimise mõte“ on pooleli tõlgitud, mida 1928 a. kirjastatakse. See raamat ja teiste juhtide käsiraamatute kirjastamine on suureks abiks G. R. ja teistele noortetöö juhtidele puuduvate käsiraamatute asemele.

5) Ühistöö nõukogu arutas ka K. N. N. Ü. töö laiendamise põhimõtteid. Tallinna ühingul tuleb uute ühingute asutamise juhtumistel abiks olla sekretäride kui ka komitee liikmete kaudu.